Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelma / tarkastuslautakunta

Kunnanhallitus 10.8.2026 § 150

Asian valmistelija:
Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121
Hallintojohtaja Jere Markkanen, p. 040 190 6869

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Mynämäen kunnan talousarvioprosessi käynnistyy kunnanhallituksen antamilla talousarvion laadintaohjeilla ja talousarvioraamin vahvistamisella. Hallintosäännön 55 §:n mukaisesti kunnanhallitus hyväksyy talousarvion suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet.

Talousarvion suunnitelmakehyksen (talousarvioraamin) laadinta on ollut erityisen haastavaa, sillä Mynämäen kunnan tulojen ennustetaan putoavan vuonna 2027 merkittävästi. Kunnan valtionosuudet vähenevät ennakkotietojen perusteella lähes 600 000 euroa edellisvuosien tasosta, johtuen pääosin valtionhallinnon valtionosuuksiin kohdistuneista leikkauksista. Lisäksi verotulokehitys ei näytä ennusteiden mukaan suotuisalta, vaan verotulot kehittyvät ennusteissa aiempaa heikommin ja mahdollisesti jopa heikkenevät. Samaan aikaan kulut nousevat inflaatiosta ja henkilöstömenojen noususta johtuen. Inflaation vaikutus taloussuunnitelmakaudella saattaa olla merkittävä, mikäli kuntien toimintamenot jatkavat kasvuaan yleisen hintatasojen nousun sekä henkilöstökulujen kasvun kautta.

Vuoden 2027 raamissa on lisäksi huomioitava kunnan sotekiinteistöjen siirtyminen Mynämäen Hyvinvointikiinteistöt Oy:n hallintaan, joka vaikuttaa suoraan kunnan vuokratulojen vähenemiseen noin 1,2 miljoonalla eurolla. Siirrosta johtuen myös kiinteistöjen ylläpidon kulut vähenevät reilulla 300 000 eurolla ja

kiinteistöverotuottojen arvioidaan lisääntyvän noin 180 000 euroa. Kiinteistön ylläpitokustannusten väheneminen ja kiinteistöverotuottojen nousu ei kuitenkaan riitä kattamaan vuokratuotoista johtuvaa tulotason laskua. Kun huomioidaan sotekiinteistöjen siirron vaikutus tuloihin, valtionosuuksien arvioitu lasku, verotulokehitys ja ennakoitu kulujen nousu sekä arvioidut poistot, on kunnan raami merkittävästi alijäämäinen. Talousarvion laadintavaiheessa kunnan tulos on pyrittävä saamaan tasapainoon (positiiviseksi tai nollatulokseen), joka tulee vaatimaan näillä näkymin veronkorotuksia ja merkittäviä sopeutustoimia kunnan talouteen. Investoinnit on pyrittävät pitämään minimissä koko taloussuunnitelmakaudella kunnan lainamäärän pienentämiseksi ja poistojen tasaamiseksi.

Talousarvioraamiin ei ole sisällytetty veronkorotuksia, mutta edelläkuvatusta johtuen veronkorotukset voivat olla välttämättömiä taloussuunnitelmakaudella ja jo vuodelle 2027 talouden tasapainoon saattamiseksi. Veronkorotukset tasapainottavat kunnan tulopuolta ja ne ovat vaikessa taloustilanteessa välttämättömiä muiden sopeuttamistoimien rinnalla. Ehdotukset veronkorotuksista tuodaan päätöksentekoon erikseen lainsäädännön vaatimalla tavalla syksyn kuluessa.

Koska raami on merkittävästi alijäämäinen, lautakuntien ja kunnanhallituksen tulee talousarvioesityksissään pyrkiä löytämään menojen vähennyksiä ja realistisia tulojen lisäyksiä niin, että tilikauden tulos on positiivinen tai vähintään nolla. Valmistelussa on tunnistettu, että joka tapauksessa raamin ja talousarvion saaminen tasapainoon tulee vaatimaan erillisiä sopeuttamistoimia ja talouden tasapainottamista tuloja lisäämällä ja kuluja karsimalla.

Talouden tasapainottamistyö vuosille 2027–2029 on käynnistynyt viranhaltijavalmisteluna elokuussa eikä sen myötä esiinnousevia päätöksentekoa vaativia toiminnan sopeuttamisen toimenpiteitä ole huomioitu raamissa. Raamista ei ole siis poistettu sellaisia kuluja, joiden poistaminen vaatii erillistä toimielinten päätöksentekoa esimerkiksi toiminnan sopeuttamiseen liittyen. Tasapainottamistyö etenee päätöksentekoon työn valmistuessa. Raamissa ei ole myöskään huomioitu palvelu- ja tilaverkkoon mahdollisesti tulevia muutoksia, koska muutoksista ei tässä vaiheessa ole olemassa päätöksiä. Mahdolliset myöhemmin tehtävät päätökset voivat vaikuttaa talousarvioon ja muutosten vaikutukset talouteen viedään tarvittaessa erikseen valtuustolle päätettäväksi talousarviomuutoksina.

Liitteet: Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028–2029 laadintaohjeet

Esittelijä: Kunnanjohtaja Maisila Carita

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaohjeen liitteen mukaisesti.

Laadintaohjeen mukana annetusta raamista huolimatta kunnanhallitus toteaa, että lautakuntien ja kunnanhallituksen tulee talousarvioesityksissään löytää menojen vähennyksiä ja realistisia tulojen lisäyksiä niin, että tilikauden tulos on positiivinen tai vähintään nolla.

Päätös:

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Juha Vanhanen oli poissa tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.16–18.41. Kunnanvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Veronika Markkanen poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.08.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tarkastuslautakunta 15.9.2026 § 43

Asian valmistelija:
Tarkastuslautakunnan pj. Veronika Markkanen

Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelman laadintaohjeet sekä vuoden 2027 talousarvio lähetetään esityslistan mukana.

Oheismateriaalit: Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028–2029 laadintaohjeet sekä vuoden 2027 talousarvio.

Esittelijä: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta hyväksyy lautakunnan vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaohjeen liitteen mukaisesti.

Päätös:

Tarkastuslautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessaan 20.10.2026.

Tarkastuslautakunta 20.10.2026 § 51
195/02.02.00/2026

Asian valmistelija:
Tarkastuslautakunnan pj. Veronika Markkanen

Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelman laadintaohjeet sekä vuoden 2027 talousarvio lähetetään esityslistan mukana.

Oheismateriaalit: Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028–2029 laadintaohjeet sekä vuoden 2027 talousarvio.

Esittelijä: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Päätösehdotus:

Tarkastuslautakunta hyväksyy lautakunnan vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaohjeen liitteen mukaisesti.

Päätös:

Tarkastuslautakunta päätti, että vuoden 2027 talousarvioehdotuksesta poistetaan koulutukseen budjetoitu 1000 €. Muilta osin päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.